

«Τα προβλήματα από το αλκοόλ και η σύγχρονη αντιμετώπισή τους»

Χαιρετισμός

Το αλκοόλ αποτελεί τον έβδομο παράγοντα κινδύνου για πρόωρο θάνατο και αναπηρίες, ενώ 107 εκατομμύρια άνθρωποι υποφέρουν από διαταραχές χρήσης αλκοόλ, παγκοσμίως. Η κατανάλωση του αλκοόλ ποικίλει ανάλογα με την πολιτισμική συμπεριφορά και τείνει να είναι υψηλότερη σε χώρες υψηλού εισοδήματος.

Το αλκοόλ αποτελεί αιτιολογικό παράγοντα για τουλάχιστον 200 παθήσεις όπως, κίρρωση του ήπατος, χρόνια παγκρεατίτιδα, καρκίνους, καρδιαγγειακές νόσους, ψυχικές και συμπεριφορικές διαταραχές. Συχνά, παράλληλα με την πάθηση που σχετίζεται με το αλκοόλ συνυπάρχουν και άλλες παθήσεις: το ένα τρίτο των ατόμων με διαταραχή χρήσης αλκοόλ πάσχει από τουλάχιστον μία επιπλέον συνοδό πάθηση. Δυστυχώς, μόνον ένας στους πέντε ασθενείς με πρόβλημα από το αλκοόλ θα ζητήσει βοήθεια.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι με την αντιμετώπιση των προβλημάτων από το αλκοόλ θα πρέπει να ασχοληθούν διαφορετικές ειδικότητες επαγγελματιών υγείας. Επιπλέον όμως είναι απαραίτητη και η ενεργοποίηση των τοπικών κοινοτήτων, του εργασιακού περιβάλλοντος και η δράση των ομάδων αυτοβοήθειας. Είναι γνωστό ότι οι διαταραχές χρήσης αλκοόλ, εκτός από την σωματική και ψυχική υγεία του ατόμου, επηρεάζουν και τις σχέσεις του με την οικογένεια και τους φίλους, την απόδοση στην εργασία και την γενικότερη συμπεριφορά. Η ανεξέλεγκτη κατανάλωση αλκοόλ μπορεί να οδηγήσει σε προβληματικές συμπεριφορές, παραμέληση ευθυνών και ρόλων, βίαιες και κακοποιητικές τάσεις έως και θανατηφόρα ατυχήματα.

Η αιτιολογία της διαταραχής χρήσης αλκοόλ είναι πολυπαραγοντική. Για την αποτελεσματική της αντιμετώπιση θα πρέπει να γνωρίζουμε το βιοψυχοκοινωνικό προφίλ του κάθε ασθενούς. Η εξατομικευμένη θεραπεία είναι ένα ζητούμενο στις διαταραχές χρήσης αλκοόλ.

Επομένως, τα συστήματα ταξινόμησης ξεχωριστών τύπων ασθενών είναι απαραίτητα για να είναι αποτελεσματική η παρέμβασή μας.

Με την εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας και όσων ασχολούνται με τα προβλήματα από το αλκοόλ στην τυπολογία Lesch, επιδιώκεται η διαμόρφωση μιας κοινής γλώσσας επικοινωνίας, με σκοπό την συντονισμένη δράση υπέρ των ασθενών. Παράλληλα, η ενδυνάμωση και η ανάπτυξη στην τοπική κοινότητα ενός προστατευτικού και υποστηρικτικού δικτύου, του Δικτύου Αλκοολογίας, θα αναβαθμίσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες στα άτομα και τις οικογένειες με προβλήματα που σχετίζονται με το αλκοόλ.

Το επιστημονικό πρόγραμμα περιλαμβάνει στρογγυλά τραπέζια συζήτησης και εισηγήσεις από ομιλητές κύρους τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από το Ε.Σ.Υ., οι οποίοι πλαισιώνονται από έμπειρους επαγγελματίες υγείας που εκπροσωπούν κοινοτικές δομές. Πρόκειται για διακεκριμένους Έλληνες και ξένους επιστήμονες, με υψηλής απόδοσης ιατροκοινωνικό έργο, οι οποίοι αποτελούν εχέγγυο για την επιτυχία της εκδήλωσης.

Παράλληλα, θα διεξαχθεί εκπαιδευτικό Workshop για Επαγγελματίες Υγείας που θα αφορά στην ταξινόμηση – τυπολογία Lesch, ένα χρήσιμο κλινικό εργαλείο για την εξατομικευμένη θεραπεία του ασθενή με διαταραχή χρήσης αλκοόλ.

Η Οργανωτική και Επιστημονική Επιτροπή φιλοδοξούν να προσφέρουν μία υψηλού επιπέδου επιστημονική εκδήλωση, ανοιχτή προς κάθε επαγγελματία υγείας, φορέα και στελέχη κοινωνικής πολιτικής, φοιτητές και σπουδαστές αλλά και το ευρύ κοινό, με τη συμμετοχή διακεκριμένων ομιλητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Από πλευράς των επιτροπών θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την επιτυχημένη διοργάνωση, έτσι ώστε οι εμπειρίες και οι γνώσεις που θα αποκομίσουμε να μας συντροφεύουν θετικά τα επόμενα χρόνια.

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

Μουζάς Ιωάννης

Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Χουρδάκη Ευγενία

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Ιωάννης Μουζάς, Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Δημήτριος Αγαπίου, Υποδιοικητής 7^{ης} ΥΠΕ Κρήτης.

Ιωάννης Ανυφαντάκης, PhD, Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπευτής, Συνεργάτης Ερευνητικού Εργαστηρίου Αλκοολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ευάγγελος Γρινάκης, Ψυχίατρος, MSc *Νευροεπιστήμες*.

Εμμανουήλ Ι. Δολαψάκης, Ψυχίατρος-Ψυχοθεραπευτής, Μέλος Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρείας, Επιστημονικά Υπεύθυνος Κλινικής Ψυχικής Υγείας «Αγ.Χαράλαμπος» Πρόεδρος του Συλλόγου «ΑΣΠΡΟ-ΜΑΥΡΟ» για την υποστήριξη ατόμων με εξάρτηση από το αλκοόλ και άλλες ουσίες, Μέλος ISBRA (International Society for Biomedical Research on Alcoholism)".

Κωνσταντίνα Κουκούτση, Γαστρεντερολόγος Επιμελήτρια Β' ΠαΓΝΗ.

Μαίρη Κουλεντάκη, MD, PhD, Γαστρεντερολόγος, Αλκοολογικό Ιατρείο ΠαΓΝΗ

Νεκταρία Λιοδάκη, Κοινωνική Λειτουργός, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΠαΓΝΗ, Αλκοολογικό Ιατρείο ΠαΓΝΗ.

Κατερίνα Σφακιανάκη, Κοινωνιολόγος, Κοινωνική Λειτουργός.

Μαρία Τριγώνη, PHD Κοινωνική Λειτουργός, Πολιτική Επιστήμονας, Κοινωνική Εργασία ΠαΓΝΗ.

Ευγενία Χουρδάκη, Ψυχίατρος, Διευθύντρια Ψυχιατρικού τομέα Β.Π.Γ.Ν.Η.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Χουρδάκη Ευγενία, Πρόεδρος, Ψυχίατρος, Διευθύντρια Ψυχιατρικού τομέα Β.Π.Γ.Ν.Η.

Γραμματέας: Γαρεδάκη Εύη, MSc, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας 7ης ΥΠΕ Κρήτης.

Παπαβασιλείου Νεκτάριος, Διοικητής 7ης ΥΠΕ Κρήτης

Ανδρουλιδάκη Αργυρώ, Προϊσταμένη Τμήματος Προγραμματισμού Δημόσιας Υγείας 7ης ΥΠΕ Κρήτης.

Μακράκη Ειρήνη, RN, MSc, MHA Τμήμα Προγραμματισμού Δράσεων Δημόσιας Υγείας 7ης ΥΠΕ Κρήτης.

Μεϊντάνη Φλώρα, RN, MPH Τμήμα Εφαρμογής Δράσεων Δημόσιας Υγείας 7ης ΥΠΕ Κρήτης.

Τάρταρη Ειρήνη, RN, Τμήμα Προγραμματισμού Δράσεων Δημόσιας Υγείας 7ης ΥΠΕ Κρήτης.

Παπαμαρκάκη Χρυσή, Ειδικευόμενη Γενικής Ιατρικής, ΠαΓΝΗ

Βασμαρής Δημήτρης, Σύλλογος ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ.

Αντώνης Πουλάκης, Συντονιστής ΚΟΠΑ Αγίας Βαρβάρας.

Μπαθιανάκη Μαρία Γενική Ιατρός, Διευθύντρια Κ.Υ. Αρκαλοχωρίου.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

"Τα προβλήματα από το Αλκοόλ και η σύγχρονη αντιμετώπισή τους"

09:00-09:30 Έναρξη εκδήλωσης-Χαιρετισμοί

Σεβασμιότατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης, **κ.κ. Ευγένιος**

Περιφερειάρχης Κρήτης, **Αρναουτάκης Σταύρος**

Διοικητής 7^{ης} ΥΠΕ Κρήτης, **Παπαβασιλείου Νεκτάριος**

Κοσμήτορας Ιατρικής Σχολής Π.Κ., **Κοχιάδάκης Γιώργος**

Πρύτανης ΕΛΜΕΠΑ Καθηγητής, **Νικόλαος Κατσαράκης**

Αντιδήμαρχος Κοινωνικών Υπηρεσιών Δ. Ηρακλείου, **Ρένα Παπαδάκη
Σκαλίδη**

Πρόεδρος Ιατρικού Συλλόγου Ηρακλείου, **Αλέξανδρος Πατριανάκος**

09:30-10.30 Στρογγυλό τραπέζι: ΤΟ ΑΛΚΟΟΛΟΓΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ

Προεδρείο: **Ευάγγελος Καλαϊτζάκης, Μαρία Μπάστα**

09:30-09:40 Η κοινωνική υπηρεσία στο Αλκοολογικό Ιατρείο.
Νεκταρία Λιοδάκη

09:40-09:50 Το Αλκοολογικό Ιατρείο από την πλευρά του κλινικού ιατρού.
Μαίρη Κουλεντάκη

09:50-10:00 Το Αλκοολογικό Ιατρείο και το Δίκτυο Αλκοολογίας από την
πλευρά του ψυχιάτρου.
Ευάγγελος Γρινάκης

10:00-10:10 ΚΕΣΑΝ - Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της
Ψυχοκοινωνικής Υγείας Ηρακλείου: Ομάδες – Στόχοι Παρεμβάσεων.
Σοφία Περακάκη

10.10- 10.30 Συζήτηση

10:30 - 11:30 Στρογγυλό τραπέζι: ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΚΟΟΛΟΓΙΑΣ

Προεδρείο: **Γιώργος Γαβριλάκης , Χρήστος Λιονής**

10:30- 10:40 Τα ΚΟΠΑ στο Δίκτυο Αλκοολογίας.
Ιωάννης Ανυφαντάκης

10:40 - 10:50 Ο σύλλογος ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ στο Δίκτυο Αλκοολογίας.
Αικατερίνη Σφακιανάκη

10:50 - 11:00 Άτομα με προβλήματα από το αλκοόλ στις φυλακές.
Μανώλης Πασπαράκης

11:00 - 11:10 Το Δίκτυο Αλκοολογίας και η διασύνδεση με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας .
Μαρία Μπαθιανάκη

11:10 - 11:20 Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε ως ψυχίατροι το Δίκτυο Αλκοολογίας.
Ευγενία Χουρδάκη

11:20 - 11:30 Προβλήματα από αλκοόλ σε Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών Γενικού Νοσοκομείου.
Θεόδουλος Παπανικολάου

11:30- 11:45 Διάλειμμα

11:45 -13:00 Στρογγυλό τραπέζι: **Alcoholism Treatment: From Research to Practice**

Προεδρείο: **Alexandros Vgontzas (Αλέξανδρος Βγόντζας), Kiki Thermos (Κική Θερμού)**

11:45-12:15 Cut down drinking and abstinence: two major goals in Alcoholism treatment.
Henriette Walter

12:15 -12:45 ICD11, DSM5, and new psychopharmacology advances in alcoholism treatment.
Otto-Michael Lesch

12:45-13:00 Συζήτηση

13:00 –15:30 **Workshop**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ: **Ioannis Mouzas (Ιωάννης Μουζάς), Eva Maria Tsapakis (Εύα Μαρία Τσαπάκη)**

13:00-13:30 Subgroups and Lesch typology.
Otto-Michael Lesch

13:30-14:00 Psychotherapy according to Lesch typology.
Henriette Walter

14:00-14:15 Συζήτηση – Σχολιασμός

14:00-14:30 Διάλειμμα

14:30-15:00 Presentation of the everyday use of Lesch typology
Otto-Michael Lesch

15:00-15:30 Motivation strategies according to the Lesch typology,
Henriette Walter

15:30-15:45 Συζήτηση – Σχολιασμός

Λήξη Ημερίδας – Πιστοποιητικά παρακολούθησης

ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ-ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Otto-Michael Lesch, Professor Emeritus of Psychiatry, Medical University of Vienna.

Kiki Thermos (Κική Θερμού), Professor Emerita of Pharmacology, School of Medicine, University of Crete.

Eva Maria Tsapakis (Εύα Μαρία Τσαπάκη), Consultant Psychiatrist AX Mental Health Clinic, Heraklion, Crete, & Research Associate, 3rd Dept of Academic Psychiatry, Aristotle University of Thessaloniki, Greece.

Alexandros Vgontzas (Αλέξανδρος Βγόντζας), Professor Emeritus of Psychiatry, School of Medicine, University of Crete.

Henriette Walter, Professor of Psychiatry, Medical University of Vienna.

Ιωάννης Ανυφαντάκης, PhD, Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπευτής, Συνεργάτης Ερευνητικού Εργαστηρίου Αλκοολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης.

Γιώργος Γαβριλάκης Κοινωνιολόγος, MSc Εγκληματολογία, Υπεύθυνος Πολυδύναμου κέντρου Χανίων ΚΕΘΕΑ-ΑΡΙΑΔΝΗ.

Ευάγγελος Γρινάκης, Ψυχίατρος, MSc *Νευροεπιστήμες*.

Ευάγγελος Καλαϊτζάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Γαστρεντερολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Μαίρη Κουλεντάκη, MD, PhD, Γαστρεντερολόγος, Αλκοολογικό Ιατρείο ΠαΓΝΗ.

Νεκταρία Λιοδάκη, Κοινωνική Λειτουργός, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΠαΓΝΗ, Αλκοολογικό Ιατρείο ΠαΓΝΗ.

Χρήστος Λιονής, MD, PhD, FRCGP (Hon), FWONCA, FESC Καθηγητής Γενικής Ιατρικής και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Επικεφαλής της Κλινικής Κοινωνικής και Οικογενειακής Ιατρικής, Ομάδες Balint Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ιωάννης Μουζάς, Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Μαρία Μπαθιανάκη, Γενική Ιατρός, Διευθύντρια Κ.Υ. Αρκαλοχωρίου.

Μαρία Μπάστα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ψυχιατρικής, Διευθύντρια Ψυχιατρικής και Παιδοψυχιατρικής Κλινικής ΠαΓΝΗ.

Θεόδουλος Παπανικολάου, Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Α', ΤΕΠ Γ.Ν Ρεθύμνου.

Μανώλης Πασπαράκης, MD, MSc in Neurosciences, PhD in Psychiatric Genetics.

Σοφία Περακάκη, Στέλεχος Πρόληψης, Κοινωνική Λειτουργός MEd ΚΕΣΑΝ-Κέντρο Πρόληψης Ηρακλείου.

Αικατερίνη Σφακιανάκη, Κοινωνιολόγος, Κοινωνική Λειτουργός.

Ευγενία Χουρδάκη, Ψυχίατρος, Διευθύντρια Ψυχιατρικού τομέα Β.Π.Γ.Ν.Η.